

Alle koste seg veldig - også med deilig mat - og Lilly "vant"- også dansen med Arne.

Fødselsdager framover:
Tor Erik Nævestad 17.05.43
Tore Leo Dalen 25.05.42

FRAMMØTE DENNE MÅNED: %
100 %: Ikke registrert.

Møtt i andre klubber: Ingen meldte.

TVEDESTRAND ROTARY KLUBB

Hotellkleiva 2, 4900 Tvedestrand.

e-post: tvedestrand@rotary.no

Internett: www.tvedestrand.rotary.no

President 2012- 2013: Mads Oppegaard
Brunåsbakken 43, 4900 Tvedestrand.

Telefon: 37 16 2739 Mobil: 905 40 330

e-post: moppegaard@c2i.net

Sekretær: Sven Inge Marcussen,
Margrethes vei 4, 4900 Tvedestrand
Mobil: 915 36444 e-post: sveninge@detaljbygg.no

IT- ansvarlig: Helge Nilsen, Gjevinggården,
4912 Gjeving. e-post: admin@sentralvaskeri.no

KJELLERPOSTEN, red.: Trygve Eriksen,
Bakkev. 26, 4900 Tvedestrand.
Mobil 907 86 833 e-post: trygve@kabeltv.as.

KJELLERPOSTEN April 2013
TVEDESTRAND ROTARYKLUBB
Chartret 31. juli 1950

PRESIDENTEN HAR ORDET

Kjære Rotary venner!

April er snart til ende og hvor har dagene blitt av? Det må vel være vinteren som har vart så lenge at vi glemmer at det kan bli vår.

Selv har jeg vært på ferie i Tyrkia og utforsket bosettinger fra Hettittenes tid og landskap i det indre av landet. Det var meget interessant med bl.a. ballongferd over vulkanske landskap med de utroligste formasjoner. Dermed har jeg gått glipp av to møter. Særlig honnør festen på Rådhuset, har jeg fått vite at var svært vellykket med mange deltakere og god stemning. Takker alle som bidro til å gjøre dette til en minnerik aften.

Nå er det bare snaue to uker til GSE-teamet kommer på besøk. Det meste

av programmet er klart. Vi tror vi har laget et godt og variert program uten for stort stress. Vi er siste klubb de besøker, så det kan vel være ok med et litt mer rolig program.

Mandag 13 mai er det GSE-teamet som har møtet i klubben. De vil fortelle om sine land og steder de kommer fra. Etter foredraget legger vi opp til en hyggekveld med ost og vin. Håper mange vil være med oss den kvelden og gjøre den til en god opplevelse både for våre gjester og oss selv.

Husk besøket fra USA og Canada er hele klubbens ansvar, så jeg regner med at den enkelte bidrar om det skulle trenge.

27 mai har vi opptak av i hvert fall to nye medlemmer til. Medlemstallet vil da stige til 37, og det er 10 mer enn vi var ved årsskiftet. Dette må vel være rekord. Vi vil også markere denne kvelden og opptaket på en hyggelig måte, men det kommer vi tilbake til. Men som tidligere nevnt må vi ikke hvile på våre laurbær, men jobbe jevnt for å rekruttere og beholde nye yngre medlemmer.

Mads

I dette nummeret kan du lese om:

- 01.04.: Fri. 2. påskedag.
- 08.04.: Nes Jernverksmuseum v/Museumsdirektør Per Halvor Selebakke.
- 15.04.: Krakket i Arendal v/Johannes Torstveit.
- 22.04.: Honnørfest.
- 29.04.: Green Phone. Næringsshaven.

Programmer framover:

- 06.05.: "Byløft".
- 13.05.: Bøker fra Bokbyen forlag m.m. v/ Solveig Røvik.
- 20.05.: Pinsedag
- 27.05.: Nytt fra mitt yrke v/Ole Devold.

ROTARYMØTE 08.04.

Møteplass: Nes Jernverks Museum

Møteleder: President Mads Oppegaard

Frammøte: 50%

Presidenten refererte til takkebrev fra Rotary Foundation for klubbens økonomiske bidrag. Bjørn redegjorde for opplegget til honnørfesten og Tore Leo minnet likeledes om at vi denne kvelden serverer våre gjester god mat og kake.

Museumsbestyrer Per H. Sælebakke presenterte så museet slik det fremstår i dag og de planer som foreligger for videre vekst.

I dag er det kun 2 severdighetssteder langs E 18 som får topp poeng. Norsk Bygdemuseum i Oslo og Nes Jernverk Museum.

Jernverket ble først startet opp i 1665 som Båslund Jernverk. I 1738 flyttet jernverket til Nes. Produksjon av jern med masovn kom på midten av 1700 tallet.

Driftsbygningene smia, masovnbygget, hammeranlegget, snekkerbua samt flere bolighus utgjør en unik samling av vel bevarte og restaurerte bygninger fra Nes Jernverks storhetstid. Man produserte først støpejern og smijern for så å starte og med produksjon av stål fra midten av 1800 tallet. Nes Jernverk ble en stor stålleverandør blant annet til Kongsberg Våpenfabrikk.

Forbruk av trekull var formidabelt. Bøndene i hele distriktet leverte trevirke til den store smelteprosessen ved masovnen på Nes Jernverk.

I området ligger også et flott parkanlegg, Lundén, og mange praktfulle bygninger som Nes hovedgård.

Nes Jernverk produserte også kunstindustri ved de flott utsmykkede Nes ovnene man laget ved verket.

Museet drives med tilskuddsmidler fra blant annet Tvedestrand kommune, Aust-Agder Fylkeskommune, Riksantikvaren og flere.

Museet holder nå på med et prosjekt om verks-eieren Jacob Aall som også var med på Eidsvoll i 1814 da Norges Grunnlov ble laget.

Egil Vatne

ROTARYMØTE 15.04.

Møteplass: Rotarykjelleren

Møteleder: President Mads Oppegaard

Frammøte: 67%

Program: "Krakket i Arendal". Foredrag ved Johannes Torstveit

Svein informerte om GSE teamet om kommer til oss der 3 er Canada og 2 fra USA. De kommer 12. mai og reiser 18. mai fra Gardermoen. Programmet er laget for oppholdet hos oss, og mandag 13. mai besøker de vår klubb.

Så ble ordet gitt til kveldens foredragsholder Johannes Torstveit som fortalte om Arendalskrakket som ble utløst av banksjef og skipsreder Axel Nicolai Herlofsen i 1886, eier av Arendal Privatbank. Han underslo penger som tilhørte bankens kunder for å dekke underskudd i egen forretningsvirksomhet.

Årsaken til krakket var grunnet i skipfartsnæringen. Rederinæringen på Sørlandet i siste halvdel av 1800 tallet var svært konservativt. Til tross for at de nye dampskipene utviklet seg raskt og snart viste seg å være seilskutene overlegne, valgte sørlandsrederne å satse på seilskip. Da rederne omsider begynte å forstå hvilken vei utviklingen tok, hadde de mistet så mye av konkurransevnen at de ikke hadde finansiell styrke til å investere i dampskip. Krakket kom så i 1886 og var ene og alene Axel Herlofsens skyld. Han hadde vært i toppskiktet på nasjonalt plan og var gift med datter til Peder Lund en av Arendals rikeste familier.

Herlofsen startet egen sparebank for å kunne ta hånd om kapitalbehovet til sin stadig økende skipsfartsvirksomhet. Han startet også opp flere bedrifter \og ble arendalsområdets fremste mann. Før krakket ble utløst i 1886 hadde han en formue på 765.000,- som var formidabel på den tiden.

Suksessen hadde dog sine mørke sider. Som banksjef i Arendal Privatbank hadde han tilgang på en stor pengebinge. Via gode hjelpere fikk han også overført midler fra statskassa til Arendal Privatbank.

Han var også i kontakt med utenlandske svindlere som spilte for han i utlandet på veddeløpshester og lignende. Rett før krakket i 1886 kjøpte han ut de 2 andre storaksjonærene i banken og satt således med full kontroll som eier og som banksjef i Arendal Privatbank.

Så i 1886 sprakk boblen som en følge av store underskudd i skipsfarten, og Herlofsen måtte innrømme at han hadde over 800.000,- i gjeld til banken. Han fratrådte stillingen som banksjef og forsvant fra Arendal. Han ble arrestert i Kristiansand på vei opp lederen til amerikabåten.

Arendal Privatbank gikk konkurs og de som hadde krev i boet kunne i det beste håpe på en dividende.

Det kom et konkursras i hele Arendalsområdet. Totalt hadde Herlofsens selskaper en gjeld på vel 12 millioner som overgikk samlet formue i Kristiansand på samme tidspunkt. Boet til Herlofsen ga kun 3% dividende. Han fikk ved dom 6 års straffearbeid. Bakkrakket ble innledningen til en stor nedgang i hele Nedenes amt på 1880 tallet. Mellom 1500 og 2000 mistet arbeidet som en følge av bankkrakket. Først rundt 1970 kom folketallet opp på samme nivå som på 1880 tallet. Arendalskrakket var det største økonomiske krakk som har rammet landet i nyere tid.

ROTARYMØTE 22.04.

Bjørn Walle

Møteplass: Rådhuset

Møteleder: Visepresident Oddvar Pedersen og Bjørn Walle

Program: Honnørfest. *Se bilder side 4*

Tvedestrand Rotary samlet nok en gang full sal på Rådhuset da årets honnørfest ble arrangert 22 april. Det er ingen tvil om at dette tiltaket fra rotary er meget populært blandt byens "eldre garde". Og populært er det også i klubben, det har blitt en tradisjon og en kveld alle klubbens medlemmer ser frem mot. Litt arbeid, javel, men det er ingen tvil om at alle koste seg. Takknemligheten var stor da kvelden var over.

Tradisjonen tro ble det servert mye god mat, snitter og bløtkake og matlysten virket meget god. Var nok ikke mange av de eldre som hadde spist middagen denne dagen. Underholdningen stod "Far's trio" for, bestående av "far sjølv", Oddvar Aslaksen samt Øystein Straum og Kåre Ufsvatn. De er jo blitt riktig rikskjendiser etter at de var "oppvarmingsband" for Jonas Alaska ved hans siste plateslipp på Rockefeller i Oslo. Oddvar er Jonas' bestefar, men bare kalt "far", derav trioens navn. Det ble mange "svsker" fra 50 og 60 tallet å høre (og noen eldre enn det også) og mange sang med, ingen tvil om at mange fortsatt kunne tekstene til de gamle slagerne.

Konkurransen var der også og best til å tippe var Oddvar Bakke blant herrerne, mens kveldens eldste, Lilly Syversen, var best blant damene. Alt i alt en meget vellykket aften på Rådhuset. En takk til alle klubbens medlemmer som gjorde en flott innsats.

Oddvar Pedersen

ROTARYMØTE 29.04.

Møteplass: Rotarykjelleren

Møteleder: President Mads Oppegaard

Gjester: Tor Erik Håland og Tor Ingvald Kilen

Frammøte: 54,8%

Program: Green Phone

Presidenten ønsket velkommen, for så å beklage at han ikke fikk være tilstede på Honnørfesten da han var på kulturreise i Tyrkia. Han hadde hørt mye skryt av arrangementet og takket alle for en god innsats.

Spesielt de nye medlemmene - syntes nesten som om de hadde vært med på dette tidligere - slik som de stod på og jobbet denne kvelden. Kapellmesteren hadde funnet frem sangen "Norge natur" til kveldens møte.

Gjester denne kvelden var foredragsholderne Tor Erik Håland og Tor Ingvald Kilen fra Green Phone.

Før kveldens foredragsholdere slapp til, holdt presidenten en orientering om GSE teamet som kommer til oss 12. mai. De vil bli hentet av oss i Bø og tatt med til kjelleren for litt bespisning. Programmet er snart klart, verter er på plass. De vil være hos oss til 17. mai utpå dagen da de må reise til Oslo for så å fly tilbake 18. mai på morgenen.

Så gikk ordet til Green Phone og Tor Inge Håland hadde mye å fortelle, mente selv at han hadde litt ADHD.

Green Phone er et ett år gammelt firma som er etablert i Næringshagen og med nevnte personer ansatt der foruten en selger som er bosatt i Brasil men med Ip telefon med norsk nummer.

Firmaet kjøper å selger gamle mobiltelefoner og nettbrett. Pr. dags dato har de avtale med 80 firmaer. De har utplassert låsbare kasser rundt om hos disse kundene og de reiser rundt å tømmer kassene ved jevne mellomrom. - Tar telefonene med til Tvedestrand og reparerer disse for videre salg. Firmaene, Kundene velger selv om de vil ha betaling for disse telefonene eller pengene går til veldedige formål, organisasjoner. Et eksempel er kreftsaken som har fått betydelig midler fra disse salgene. Firmaet markedsfører seg gjennom Finn.no og på egen hjemmeside.

De har også godt besøk i "Butiken" i Næringshagen. Her har de også verkstedet, så vi ble invitert opp for å se hvordan de har det.

Møtet ble avsluttet til vanlig tid.

Egil Vatne